

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Циклова комісія викладачів
образотворчого мистецтва та дизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.В. Жильцов
« 07 » _____ 2015 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕХНОЛОГІЯ ОЛІЙНОГО ЖИВОПІСУ

Для спеціальності 5.02020501 Образотворче мистецтво.
(освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст»)

Київ
2015 рік

Робоча програма «Технологія олійного живопису» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво», спеціальності 5.02020501 Образотворче мистецтво «19» серпня, 2015 року- 18 с.

Розробник: Полякова М.Є., викладач циклової комісії викладачів образотворчого мистецтва та дизайну Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії викладачів образотворчого мистецтва та дизайну
 Протокол від «25» серпня 2015 р. №1

Голова циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну

Ладоненко М.І.

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом, структура типова

Заступник директора

З навчальної роботи

 (С.І. Дем'яненко)

Заступник директора

З навчально-методичної роботи

 (З.Л.Гейхман)

Схвалено Методичною радою Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка за спеціальністю 5.02020501 Образотворче мистецтво

Протокол від «31» серпня 2015 року № 1

«31» серпня 2015 року

Голова

(М.В.Братко)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
1. Опис навчальної дисципліни.....	5
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	6
3. Програма навчальної дисципліни.....	6
4. Структура навчальної дисципліни.....	7
5. Навчально-методична карта дисципліни «Технологія олійного живопису».....	7
6. Теми практичних занять.....	8
7. Самостійна робота.....	8
8. Індивідуальні завдання.....	8
9. Методи навчання.....	9
10.Методичне забезпечення курсу.....	9
11.Методи контролю.....	10
12.Розподіл балів, які отримують студенти.....	11
13.Очікувані результати.....	14
14.Рекомендована література	
Базова.....	15
Допоміжна.....	15
15.Інформаційні ресурси.....	16

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Технологія олійного живопису» є нормативним документом Університетського коледжу Київського педагогічного університету імені Бориса Грінченка, який розроблено цикловою комісією викладачів образотворчого мистецтва на основі освітньо-професійної програми підготовки молодших спеціалістів, відповідно до навчального плану для спеціальності 5.02020501 «Образотворче мистецтво» денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно - модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, вмінь та навичок, які повинен опанувати молодший спеціаліст відповідно освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму засвоєння навчального матеріалу дисципліни «Технологія олійного живопису», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить – 126 год., 4год.-лекції, 46 год. - практичні заняття, 14 год. - індивідуальна робота, 56 год. - самостійна робота, 6 год. - підсумковий контроль екзамен.

Дисципліна «Технологія олійного живопису» є основою навчання образотворчого мистецтва, профільюючим спеціальним предметом освітньо-професійної підготовки вчителів образотворчого мистецтва в педагогічних навчальних закладах України.

а методом послідовного засвоєння закономірностей системи навчання.

Структура програми поєднує такі основні напрями діяльності:

- Теоретичну підготовку з основ технології олійного живопису.
- Практичну роботу/навчальні завдання, етюди, замальовки, та творчі роботи.
- Самостійну роботу студентів.

Головні вимоги, які ставляться до живописних робіт - це реальне, правдиве відображення предметів дійсності. Вони мають бути без помилок, виконані на високому професійному рівні реалістичного олійного живопису. Отже, в процесі навчання викладач повинен зосередити увагу студентів на вирішенні завдань програми й сформуванню у них професійний культурний рівень майбутнього фахівця.

Зміст програми передбачає методичне забезпечення процесу навчання олійного живопису, практичного опанування художньо-образної системи відображення предметних форм та явищ реального світу.

Основною умовою засвоєння навчального матеріалу предмета є виконання повного обсягу практичних завдань, вивчення теоретичного матеріалу, здійснення індивідуальної та самостійної роботи студентів.

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань 0202 «Мистецтво»	Нормативна
	Спеціальність 5.02020501 Образотворче мистецтво	
Змістових модулів – 1		Рік підготовки
		4-й
Загальна кількість годин - 126		Семестр
		7
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,7 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «молодший спеціаліст»	Лекції
		4
		Практичні
		46 год.
		Модульний контроль
		6 год.
		Індивідуальні заняття
		14 год.
		Самостійна робота
		56 год.
		Вид контролю: залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньої майстерності і самостійного творчого вирішення завдань.

Завдання курсу:

- навчити студента володіти технологією олійного живопису в зображенні предметів навколишнього середовища, рослинного світу;
- надати знання теоретичних основ з дисципліни «Технологія олійного живопису», особливостей його художньої мови;
- навчити практичних навичок роботи різними техніками олійного живопису;
- надати знання про матеріали, ґрунти, розчинники та ін., які використовуються в олійному живописі;
- навчити застосовувати здобуті знання та навички в галузі образотворчого мистецтва у вирішенні творчих, педагогічних, навчально-виховних, науково-методичних завдань з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей студентів.

Основою викладання курсу є виконання постановок з натури та короткочасних етюдів. Кожне наступне завдання ускладнюється по зростаючій за методом послідовного засвоєння закономірностей системи навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студентів мають бути сформовані такі **предметні компетентності**:

- володіння знаннями та практичними навичками з предмета «Технологія олійного живопису»;
- орієнтування в теоретичних і методичних питаннях наочності і навчання, володіння тими важливими засобами, які сприяють засвоєнню та закріпленню навчального матеріалу;
- орієнтуватися в історії олійного живопису, аналізувати твори мистецтва.
- здатність розрізняти види фарб, пензлів та розчинників;
- уміння підготувати технологічно якісну основу для роботи олійними фарбами;
- виконання живописної роботи відповідно до вимог життєдіяльності та охорони праці;
- застосування технік та технологій олійного живопису в процесі роботи над картиною.
- використання навичок живопису для освоєння теоретичних основ і практичного виконання картини;
- вірне бачення об'ємної форми предмета та вміння її логічно та послідовно зображати на площині полотна;
- застосування основних законів світлотіні;
- використання засобів побудови та передачі об'ємної форми на площині;
- застосування принципів перспективного зображення моделі та її компонентів;

- виконання з натури, по пам'яті та за уявою об'ємно-пластичного зображення, спираючись на теоретичні знання з мистецтва живопису та практичні навички ведення роботи;
- втілювання своїх набутих знань по дисципліні «Технологія олійного живопису» у майбутній професії викладача.

3. Програма навчальної дисципліни VII СЕМЕСТР

Модуль I.

Лекція 1: Знайомство з матеріалами олійного живопису. Показ інструментів.

Тема 1: Натюрморт з простими предметами побуту в техніці «Гризайль».

Тема 2: Натюрморт з предметами домашнього вжитку.

Лекція 2: Закони плановості та перспективи у натюрморті.

Тема 3: Малювання квітів та фруктів в натюрморті.

Тема 4: : Вивчення олійного живопису засобами копіювання робіт видатних майстрів (Вінсент Ван Гог, Поль Сезанн, Поль Гоген, Мане, К.Коровін, Кустодієв тощо

Структура навчальної дисципліни
Модуль I. Техніка олійного живопису

Назви тем		Кількість годин					
		лекції	Практ.	Інд.	С.р.	пмк	
1.	Лекція 1: Знайомство з матеріалами олійного живопису. Показ інструментів художника.	2			6		
2.	Тема 1: Натюрморт з простими предметами побуту в техніці «Гризайль».		10	4	10		
3.	Тема 2: Натюрморт з предметами домашнього вжитку.		10	4	10		
4.	Лекція 2: Закони плановості та перспективи у натюрморті.	2			10		
5.	Тема 3: Малювання квітів та фруктів в натюрморті.		10	2	10		
6.	Тема 4: Вивчення олійного живопису засобами копіювання робіт видатних майстрів (Вінсент Ван Гог, Поль Сезанн, Поль Гоген, Мане, К.Коровін, Кустодієв тощо)		16	4	10		
	. Разом	70	4	46	14	56	6
	Разом за навчальним планом на IV рік навчання	70	4	46	14	56	6

**Навчально – методична карта дисципліни «Технологія олійного живопису»
7 семестр (4 курс)**

Разом: 70 год., лекції – 24 год., практичні заняття – 46 год., індивідуальна робота – 14 год., самостійна робота – 56 год., підсумковий контроль – 6 год.

Модулі	Змістовий модуль 1												
Назва модуля	Техніка олійного живопису												
Лекції	2												
Дати													
Теми лекцій	Лекція 1: Знайомство з матеріалами олійного живопису. Показ			Лекція 2: Закони плановості та									
Теми практичних завдань	Тема 1: Натюрморт з простими предметами побуту в техніці «Гризайль».			Тема 2: Натюрморт з предметами домашнього вжитку.				Тема 3: Малювання квітів та фруктів в натюрморті.				Тема 4: Вивчення олійного живопису засобами копіювання робіт видатних майстрів (Вінсент Ван Гог, Поль Сезанн, Поль Гоген, Мане, К.Коровін, Кустодієв тощо)	
Самостійна робота	Виконання натюрморту у техніці «Гризайль»(5 балів)			Натюрморт з предметами різної фактури. (5 балів)				Натюрморт з квітами та фруктами(5 балів)		Натюрморт на підвіконні.Контражур(5 балів)		Складний натюрморт з великою кількістю предметів.(5 балів) Натюрморт «Пуантель»(5 балів)	
Підсумковий мк	Модульна контрольна робота (25 балів)							Модульна контрольна робота (25 балів) Залік					

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Тема 1: Натюрморт з простими предметами побуту в техніці «Гризайль».	10	20
2	Тема 2: Натюрморт з предметами домашнього вжитку.	10	20
3	Тема 3: Малювання квітів та фруктів в натюрморті.	10	20
4	Тема 4: Вивчення олійного живопису засобами копіювання робіт видатних майстрів.	16	20
Разом		46	80

7. Самостійна робота

№ п/п	Вид діяльності	Кількість годин	Кількість балів
1.	Виконання натюрморту у техніці «Гризайль» (невеликий розмір)	6	5
2.	Натюрморт з предметами різної фактури (детальна проробка предметів)	10	5
3.	Натюрморт з квітами та фруктами (яскравий колорит)	10	5
4.	Натюрморт на підвіконні Освітлення контражур.	10	5
5.	Виконання живописного натюрморту чистими фарбами «Пуантель»	10	5
6.	Складний натюрморт з великою кількістю предметів (великий розмір)	10	5
Разом:		56	30

8. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Робота над окремими елементами натюрморту.	4	
2	Характерні особливості при виконанні натюрморту з овочами та фруктами.	4	
3	Деталізація переднього плану в етюдах.	2	
4	Характерні особливості при виконанні натюрморту двома кольорами (грисайль).	4	
Разом		14	

9. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: виконання індивідуальних навчальних проектів (творчі роботи).

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

10. Методичне забезпечення курсу

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ наочні матеріали (ілюстрації, репродукції робіт світових та вітчизняних майстрів);
- ✓ електронні презентації

11. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Технологія олійного живопису», оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове

письмове тестування, звіт, реферат, есе.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально – методичної карти, де зазначено види й термін контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4 – бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблиці

Система оцінювання навчальних досягнень студентів Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій.	1
2.	Відвідування практичних (семінарських занять).	1
3.	Виконання завдання для самостійної роботи.	5
4.	Практична робота.	20
5.	Підсумковий модульний контроль. Перегляд	50
	.	

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю 7 семестр

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій.	2
2.	Відвідування практичних занять.	23
3.	Практична робота.	80
4.	Самостійна робота.	30
5.	Підсумковий семестровий контроль.	50
Підсумковий рейтинговий бал		185
Коефіцієнт		1,85

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1-34	«незадовільно»	F

35-59	(з обов'язковим повторним курсом) «незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60-68 69-74	«задовільно»	E D
75-81 82-89	«добре»	C B
90-100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у таблиці.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
A 90-100 «відмінно»	ставиться за повні, глибокі та міцні знання матеріалу про образотворче мистецтво, його види та особливості у заданому обсязі; вміння виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою, на високому рівні; вияв творчості у виконанні практичних завдань.
B 82-89 «добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань про образотворче мистецтво, його види та особливості; успішне виконання практичних завдань. У студента допускаються незначні помилки у роботі, які він здатен самостійно виявити та виправити.
C 75-81 «добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань про образотворче мистецтво, його види та особливості; успішне виконання практичних завдань. У студента допускаються незначні помилки у роботі, які він здатен виправити самостійно, після того як викладач вкаже на них.
D 69-74 «задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу про образотворче мистецтво, його види в обсязі, достатньому для подальшого навчання. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, які студент спроможний усунути за допомогою викладача.
E 60-68 «задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу про образотворче мистецтво, його види в обсязі, достатньому для подальшого навчання. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, які студент спроможний усунути за допомогою викладача.

FX 35-59 «незадовільно»	ставиться студентам рівень знань та вмінь яких є низьким. Студент неспроможний самостійно, без допомоги викладача, впоратись з визначеним обсягом роботи.
F 1-34 «незадовільно»	ставиться студентам рівень знань та вмінь є недостатнім для продовження навчання. Студент неспроможний самостійно, без допомоги викладача, впоратись з визначеним обсягом роботи.

Кількість балів за роботу на теоретичних та практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Опишіть послідовність шарів за структурою живописного зображення, їх коротка характеристика?
2. Перерахуйте та охарактеризуйте матеріали, що використовуються в олійному живописі?
3. Розкрийте поняття «олійні фарби» та опишіть їх властивості?
4. Перерахуйте основні правила олійного живопису?
5. Охарактеризуйте основні технічні прийоми олійного живопису?
6. Опишіть значення захисного шару в олійному живописі?
7. Опишіть хід роботи над колористичним шаром в олійному живописі?
8. Опишіть хід роботи над підмальовком та першою пропискою в олійному живописі?
9. Розкрийте поняття «грунт» та «імприматура»?
10. Опишіть технологію натягування полотна?
11. Рисунок і його значення в олійному живописі?
12. Розкрийте поняття «етюд»?
13. Особливості змішування олійних фарб?
14. Охарактеризуйте особливості застосування корпусних та лесирувальних фарб в олійному живописі?

15. Опишіть види розріджувачів та сполучних речовин в олійному живописі?
16. Засоби передачі об'єму і простору в живописі?
17. Особливості сприйняття кольору в живописі?
18. Специфіка олійного живопису як матеріалу?
19. Перерахуйте етапи роботи над виконанням етюдів?
20. Розкрийте поняття «гризайль»?
21. Історичний аспект становлення та розвитку мистецтва олійного живопису?
22. Поняття «стиль» у мистецтві живопису?
23. Технологічні особливості олійного живопису?
24. Охарактеризуйте процес прийняття кольору в живописі?
25. Опишіть хід організації робочого простору для олійного живопису?
26. Охарактеризуйте пристосування для занять олійним живописом на відкритому повітрі?
27. Опишіть різновиди основ під олійний живопис?
28. Значення підрамника в створенні картини олійними фарбами?
29. Розкрийте поняття «палітра», правильне розміщення фарб на ній?
30. Використання олій в олійному живописі, їх коротка характеристика?

13. Очікувані результати

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент:

- володіє знаннями та практичними навичками з предмета «Технологія олійного живопису»;
- легко орієнтується в теоретичних і методичних питаннях наочності і навчання, володіє тими важливими засобами, які сприяють засвоєнню та закріпленню навчального матеріалу;
- орієнтується в історії олійного живопису, аналізує твори мистецтва;
- вивчає види фарб, пензлів та розчинників;
- бачить та відрізняє технологічно якісне полотно від технологічно не якісного;
- виконує роботи відповідно до вимог життєдіяльності та охорони праці;
- застосовує знання технології у своєму творчому процесі над картиною.

- вірно бачить об'ємні форми предмета та вміє її логічно та послідовно зображати на площині полотна;
- застосовує основні закони світлотіні;
- використовує засоби побудови та передачі об'ємної форми на площині;
- застосовує принципи перспективного зображення моделі та її компонентів;
- виконує з натури, по пам'яті та за уявою об'ємно-пластичного зображення, спираючись на теоретичні знання з мистецтва живопису та практичні навички ведення роботи;
- втілює свої набуті знання по дисципліні «Технологія олійного живопису» у майбутній професії викладача.

14. Рекомендована література

Базова:

№ п/п	Література
1.	Беда Г.В Основы изобразительной грамоты: Рисунок, живопись, композиция. Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. № 2109 «Черчение, рисование труд».—2-е изд., перераб. и доп.—М.: Просвещение, 1981.—239 с., ил.
2.	Бергер Э., История развития техники масляной живописи, перевод с немецкого. М., 1961 – 342с.
3.	Вартанова О. Основы живописи. Полный курс живописи и рисунка. - М.: Parramo Edicienes», 1994. – 127с.
4.	Виннер А.В. Материалы масляной Живописи. - Москва «Искусство», 1950. –500 с
5.	Врублевская. Н. Как писать масляными красками.— М.: ООО «Издательств Астрель» : ООО «Издательство АСТ», 2002. - 40 с., ил.
6.	Гренберг Ю. И. Технология станковой живописи. История и исследование. Монография. - М.: Изобраз. искусство, 1982. - 320 с, ил.
7.	Киплик Д.И. Техника живописи. - Москва: «СВАРОГ и К»., 2002. – 357 с.
8.	Лентовский А.М. Технология живописных материалов. – Л.:Государственное издательство „Искусство", 1949. – 220 с.
9.	Мирошников А.М. Основы трехслойного метода масляной живописи/А.М. Мирошников. – Краснодар, 2003. - 15-36 с.
10.	Недошивин Г. А. Беседы о живописи. - М.: Молодая гвардия, 1959. 164 с.: ил.
11.	Сланский Г. Б. Техника живописи. Живописные материалы. - М., 1962. – 378 с.

12.	Техніка і технологія олійного живопису : навч. посіб. / Т47 Уклад.: Е. В. Белкіна, О. І. Конопко. - К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. - 92 с.
------------	--

Допоміжна

1. Белкіна Е.В. Історія зарубіжного образотворчого мистецтва: навчальний посібник для студентів спеціальностей «Образотворче мистецтво» та «Дизайн». - К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. – 132 с., іл.
2. Велика ілюстрована енциклопедія історії мистецтв. Пер. з англ.. – К.: Махаон-Україна, 2007. – 512 с.
3. Елисеев М. А. Материалы, оборудование, техника живописи и графики. - Москва «АСТ. Астель», 2004. – 176 с.
4. Колекція «Великі художники»: в 50 т. Леонардо да Вінчі (3 т.) - К: ЗАТ «Комсомольська правда – Україна», 2011. – 48 с., ил.
5. Миропольська Н., Белкіна Е. Художня культура світу: Європейський культурний регіон. - К., 2001. – 191с

15. Інформаційні ресурси

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ наочні матеріали (ілюстрації, репродукції робіт світових та вітчизняних майстрів);
- ✓ електронні презентації.

Робоча програма навчального курсу

«Технологія олійного живопису»

Укладач: *Полякова Марія Євгеніївна*, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка.

«Технологія олійного живопису». Програма навчальної дисципліни / Укладач Полякова М.Є. – К.: Університетський коледж Київського університету імені Бориса Грінченка, 2015. – 18 с.

